

ΤΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 117 ΚΑΙ 356 ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΟΥ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΜΕΤΟΧΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ¹

Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 356 χειρόγραφον τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μετοχίου τοῦ Παναγίου τάφου ἀποτελούμενον ἐκ φύλλων 63 (0,185×0,148) περιέχει δύο ἔργα, ἐπιστολὴν περὶ νηστείας καὶ κεφάλαια θεολογικοῦ περιεχομένου. Τὰ αὐτὰ δύο ἔργα περιέχει καὶ τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 117 χειρόγραφον τοῦ Μετοχίου τοῦ Παναγίου τάφου, ὕπερ ἀποτελούμενον ἐκ φύλλων 55 (0,217×0,161) εἶναι πιθανώτατα ἀντίγραφον τοῦ προηγουμένου². Τῶν χειρογράφων τούτων τὸ πρῶτον, τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 356, φέρεται ἐπὶ τῆς βράχως τῆς σταχώσεως προσκεκολλημένον τεμάχιον περγαμνῆς, ἐφ' οὗ ἔχουσι γραφῆ ὑπὸ μεταγενεστέρως χειρὸς, τοῦ τέλους πιθανῶς τοῦ 17 αἰῶνος, 11 σειραί, ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν ὁποίων, ἀναγινώσκειται τὸ ὄνομα «Ζυρίγου». Εἶναι φανερόν ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ Μελετίου Συρίγου, ὅστις ἐν τοῖς χειρογράφοις γράφεται ἐνίοτε Ζυρίγος (Ζηρίγος) καὶ Τζυρίγος (Τζηρίγος). Ἐν τῇ πραγματείᾳ μου «Μελέτιος Συρίγος»³ ἀπέδειξα ὅτι ἐκ τῶν δύο τούτων ἔργων, τῶν περιεχομένων ἐν τοῖς ἀνωτέρω κώδιξι, μόνον τὸ πρῶτον, ἡ περὶ νηστείας ἐπιστολή, εἶναι ἔργον τοῦ Μελετίου Συρίγου, τὸ δὲ δεύτερον, τὰ 24 κεφάλαια, ἀσχετον πρὸς τὸ πρῶτον, εἶναι ἔργον ἀγνώστου ἡμῖν συγγραφέως⁴. Νομίζω ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι ἀξίον ἰδίας προσοχῆς ἕκριναι καλὸν νὰ ἐκδώσω κατωτέρω τὸν πίνακα τῶν 24 κεφαλαίων μετὰ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους ἐκάστου τούτων ὡς καὶ ὀλόκληρον τὸ εἰκοστὸν τέταρτον κεφάλαιον, ὅπως οἱ ἀναγνώσται λάβωσι πληρεστέραν τινὰ ἰδέαν τοῦ περιεχομένου καὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν. Ἄξιον σημειώσεως εἶναι ἐνταῦθα ὅτι τὰ ὑπ' ἀριθμὸν 117 καὶ 356 χειρόγραφα εἶναι ἀναρχα καὶ ἀτελῆ, τὸ δὲ 24 κεφάλαιον περατοῦται διὰ τῆς λέξεως «κεκυρωμέ», ἣτις θεβαίως πρέπει νὰ συμπληρωθῇ «κεκυρωμένας». Ἐκ τούτου ἠδύνατό τις νὰ συμπεράνῃ ὅτι ἴσως τὸ εἰκοστὸν

1. Πρὸλ. Παπαδοπούλου Κεραμέως Ἱεροσολ. βιβλιοθήκη Τομ. 4 (1899) σ. 106 καὶ 331.

2. Ἐν ἀρχαιοτέρᾳ ἐποχῇ τὰ δύο ταῦτα χειρόγραφα ἔφερον ἀριθμὸν 202 (πρὸλ. Σάθα Μασ. βιβλ. τόμ. 1 σ. 303 καὶ Legrand Bibl. hell. τοῦ 17 αἰῶνος τομ. 5 σ. 220).

3. Ἐν Ἀθήναις 1914.

4. Πρὸλ. ἐνθ' ἀν. σ 23-27.

τέταρτον κεφάλαιον δὲν ἔχει διασωθῆ πληρῆς καὶ ὅτι τὸ ἡμέτερον ἔργον περιελαμβάνει καὶ ἄλλα κεφάλαια οὕτως ὥστε τὸ 24 κεφάλαιον νὰ μὴ εἶναι τὸ τελευταῖον κεφάλαιον τοῦ ἔργου τούτου'.

Κ. Ι. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ

1. (φ. 10α—12α) «Περὶ τῆς εἰς Θεὸν πίστεως».

Ἄρχ. Ὁ πρῶτος τοῦ τὴν μακαριότητα ἐλπίζειν βαθμὸς ἐστὶν ἡ πίστις.
Τελ. καὶ κατὰ δύναμιν σπεύδει τὴν ἐμὴν μιμεῖσθαι ζωὴν.

2. (φ. 12α—14β) «Περὶ τῆς δυνάμεως τῆς πίστεως καὶ τῆς ταύτης σταθερότητος. Κεφάλαιον β'».

Ἄρχ. Ἐπὶ τούτοις ἐὰν μὴ ἡ εὐσεβῆς πίστις ἀπαξ ληφθεῖσα.
Τελ. ζωὴν μέντοι αἰώνιον ἔχειν οὐ δύνανται.

3. (φ. 14β—15β) «Περὶ τῆς χωρὶς ἔργων πίστεως. Κεφάλ. γ'».

Ἄρχ. Ἴνα δ' εἴη πάντη καὶ πάντως ἡ πίστις ἡμῶν τελεία.
Τελ. ποῦ τιμωρίας τὴν ἀπιστίαν θήσομεν.

4. (φ. 15β—18α) «Περὶ ἀπιστίας. Κεφάλ. δ'».

Ἄρχ. Νῦν οὖν πόσον ἐστὶν ἐπιζήμιον τὸ ἀπὸ τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας ἀφίστασθαι.

Τελ. τὸν δὲ Χριστὸν οὐχ ὡς Θεὸν δέχονται, ἀλλ' ἔλαττον ἔχειν τοῦ Πατρὸς δισχυρίζονται.

5. (φ. 18α—19α) «Κατὰ τῶν δισταζόντων περὶ τῶν ἐν τῇ Γραφῇ θαυμασίων. Κεφάλ. ε'».

Ἄρχ. Εἶαν οἱ τὰ σημεῖα ἐκεῖνα γεγενῆσθαι πάντως ἀναγινώσκουσι.
Τελ. ἐπὶ πολὺ στερεωθῆναι ἀδύνατον.

6 (φ. 19α—21α) «Περὶ τῆς ἐν πίστει θεοηκουσίας ἐκκλησίας. Κεφάλ. στ'».

Ἄρχ. Διὰ ταύτης οὖν τῆς πίστεως ἐκ Θεοῦ ἀποκαλυφθείσης.
Τελ. ἐωράκαμεν τὸν Κύριον καὶ ταῦτα εἶπεν ἡμῖν.

7. (φ. 21β—22α) «Κατὰ τῶν ἀτάκτως τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ ἀπαντώντων. Κεφάλ. ζ'».

Ἄρχ. Πρὸς τούτοις ἰστέον ὅτι οὐδένα τόπον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἔχουσιν.

Τελ. ἦν ὁ Χριστὸς ὡς νόμῳ αὐτοῦ προσηγάγετο.

8. (φ. 22α—24α) «Περὶ νόμου καὶ Εὐαγγελίου. Κεφάλ. η'».

Ἄρχ. Τῆς δὲ ἁγίας ἐκκλησίας τοῦχοι εἰσὶν ἀκράδαντοι.

Τελ. τὰ ἄνω φρονεῖτε μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς.

9. (φ. 24α—266) «Πρὸς τοὺς ὑπερόπτας τοῦ νόμου καὶ τοῦ Εὐαγγελίου. Κεφάλ. θ'».

*Αρχ. Ἄλλὰ μήτε οἱ ὑπερόπται τοῦ νόμου ἀτιμώρητοι ἔσονται κακῶν.

Τελ. εἰς αἰώνιον παραδίδοται κόλασιν.

10. (φ. 266—29α) Περὶ τῶν εἰς Θεὸν ἐπιστρεφόντων. Κεφάλ. ι'.

*Αρχ. Ἴνα δὲ θάτερον αὐτῶν ἐκκλίνωμεν.

Τελ. ἤδη τούτων ἀπαλλαγείς πρὸς οὐρανὸν ἀναπτῆς.

11. (φ. 29α—306) «Περὶ τῶν ἀπὸ Θεοῦ ἀποχωρούντων. Κεφάλ. ια'».

*Αρχ. Ἐπεὶ δὲ τοσοῦτον τὸ κέρδος τῶν εἰς Θεὸν ἐπιστρεφόντων

Τελ. καὶ προκόπτειν ἄτοπον καὶ οὐκ αἰτίας ἐκτός.

12. (φ. 306—316) «Περὶ τῆς σταθερότητος τῆς ψυχῆς. Κεφάλ. ιβ'».

*Αρχ. Σταθερός τε καὶ ἄσειστος ὁ τῷ Κυρίῳ δουλεύων

Τελ. ὅσον ἐστὶ βδελυκτὴ καὶ ἀποτρόπαιος.

13. (φ. 316—33α) «Περὶ ψυχῆς σφαλερᾶς καὶ εὐμεταδόλου. Κεφάλ. ιγ'».

*Αρχ. Ὡσπερ τὴν στερρὰν καὶ ἀστυφέλικτον ψυχὴν.

Τελ. ὡς ὁ εὐαγγελικὸς διδάσκει λόγος εἴπωμεν.

14. (φ. 33α—35α) «Περὶ ἀνδρείας τῆς ψυχῆς. Κεφάλ. ιδ'».

*Αρχ. Ἀνδρεῖος τὴν ψυχὴν ἐστὶν ὁ μῆδενὸς τῶν ἐπικλήρων πραγμάτων

Τελ. τὰς ἀρετὰς ἀκριδέστερον γινώσκεισθαι.

15. (φ. 356—39α) «Περὶ ἀσθενῶν καὶ ὀλιγοφύχων τῆ διανοία. Κεφάλ. ιε'».

*Αρχ. Ἐὰν οὖν ἀνδρεῖον ἀπεφηνάμεθα.

Τελ. περιφρονεῖ τῶν ἐπικλήρων σταθερᾶ τε καὶ καρτερικῆ διανοία.

16. (φ. 39—42α) «Περὶ ὑπεροφίας τῆς κενῆς δόξης. Κεφάλ. ιστ'».

*Αρχ. Ἐὰν οὖν μετὰ τῶν μεγαλοφύχων συγκαταλεγῆναι βουλώμεθα

Τελ. ἀδόκιμος παρὰ Θεῷ γένηται.

17. (φ. 42α—446) «Περὶ ἐπιθυμίας τῆς κενῆς δόξης. Κεφάλ. ιζ'».

*Αρχ. Τοὺς γραμματεῖς καὶ φαρισαίους ἐλέγχων ὁ Κύριος.

Τελ. τὸ τοῦ θανάτου μυστήριον, περὶ οὗ νῦν ἐροῦμεν εὐκαίρως.

18. (φ. 446—48α) «Περὶ θανάτου Κεφάλ. ιη'».

*Αρχ. Πάντως οὐκ ἔστι δόξα ἔμπεδος, οὐ οὐκ ἔστι ζωὴ αἰδίου.

Τελ. περὶ τῆς κενῆς ἐπιθυμίας τῆς παρούσης ζωῆς μικρὰ ἅττα ἐροῦμεν.

19. (φ. 48α—50α) «Περὶ ἐπιθυμίας τῆς παρούσης ζωῆς. Κεφ. ιθ'».

*Αρχ. Ἐὰν τὰς ὑποσχέσεις καὶ μακρὰς τῶν ἀνθρώπων ἐλπίδας.

Τελ. εὐκαιρον ἡμῖν ἔδοξεν εἰπεῖν τῷ παρόντι περὶ τοῦ τελείου ἐπαγγελίματος τῆς πίστεως ἡμῶν.

20. (φ. 50α—53α) «Περὶ τελειότητος τῆς κατὰ Χριστὸν ζωῆς. Κεφάλ. κ'».

*Ἀρχ. Εἰς τὸ τῆς τελειοτέρας ζωῆς ἄριστον

Τελ. καὶ μετὰ Ἀνανίου καὶ Σαπφείρας φεύσασθαί τε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον.

21. (φ. 53α—54β) «Περὶ βίου ἡμέρου καὶ ἡσυχου. Κεφάλ. κα'».

*Ἀρχ. Ταύτη τῇ ὑπερκειμένη ἔντως ἐπαγγελία

Τελ. ἡ τῶν κακῶν τὴν κατηγορίαν προσκτῆσονται.

22. (φ. 54β—58α) «Περὶ ἀγαθοῦ ἱερέως. Κεφάλ. κβ'».

*Ἀρχ. Τοσοῦτόν ἐστι τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα.

Τελ. οἵτινες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὸν τόπον τοῦ Χριστοῦ ὡς ἔδει ἐτήρησαν.

23. (φ. 58α—61β) «Περὶ φαύλου ἱερέως. Κεφάλ. κγ'».

*Ἀρχ. Ὡσπερ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ τιθέμενον

Τελ. ὃ μὴ ἀπ' αὐτῆς τῆς τῆς ἀληθείας πηγῆς ἀνιμάται.

24. (φ. 61β—63β) «Περὶ μελέτης τῶν θείων λογίων. Κεφάλ. κδ'».

*Ἀρχ. Πρὸς τὴν τῆς θείας Γραφῆς οὖν μελέτην.

Τελ. καὶ τὰς τῶν σοφῶν ἀνδρῶν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ὡς εὐσεβεῖς κεκυρωμένας.

Κατωτέρω ἐκδίδομεν ἐκ τοῦ κώδικος τούτου τὸ εἰκοστὸν τέταρτον κεφάλαιον.

Περὶ μελέτης τῶν θείων λογίων.

Κεφάλαιον κδ'.

Πρὸς τὴν τῆς θείας Γραφῆς οὖν μελέτην πάντας τοὺς ἐπιειμένους τῆς τελειότητος καλεῖ μετὰ Ἰωάννου ὁ Κύριος λέγων ἐν τῇ Ἀποκαλύψει ὁ διψῶν ἐλθέτω καὶ ὁ θέλων λαμβανέτω τὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς δωρεάν. Μακάριοι οἱ διψῶντες καὶ πεινῶντες τὴν δικαιοσύνην, ἀλλ' ἐὰν μὴ προσέχωσι τῇ τῶν Γραφῶν ἀναγνώσει, πάντως οὐ χορτασθήσονται τῶν τῆς δικαιοσύνης ἐνταλαμάτων. Ὡσπερ δὲ τοῖς διψῶσιν ἡδὺ φαίνεται τὸ ποτόν, οὕτω καὶ τοῖς διδαχθῆναι ποθοῦσι γλυκεῖά ἐστίν ἡ τῆς Γραφῆς ἀνάγνωσις, μόνοι δὲ ἐκεῖνοι πρὸς τὴν οὐράνιον κωτιῶσι τροφήν καὶ πρὸς τὸ μάννα ἀηδῶς ἔχουσιν, οἳ τῶν αἰγυπτιακῶν ἐμπλησθέντες φληνάφων καὶ τῇ κενῇ τῶν ποιητῶν εὐγλωττία κατακηλούμενοι μᾶλλον τῇ τῶν μύθων ὑποκρίσει ἢ τῇ διδασκαλίᾳ τῆς ἀληθείας ἐνήδονται. Καὶ οὗτοι εἰσιν, οἵτινες ἑαυτοῖς διδασκάλους ἐπισωρεύουσιν, ὡς φησὶν ὁ ἀπόστολος, κνήθοντας τὴν ἀκοήν τῶντι γὰρ τοῖς μύθοις τὴν ἀκοήν ὑπέχοντες τῆς

ἀληθείας ταύτην ἀποκλείουσιν. Ἡμεῖς δὲ τὴν τούτων ὑπεριδόντες ἄνοιαν, οἷς οὐδεμία ἐστὶ σοφία ἢ ἀσφαλῆς σύνεσις, ἐν ἐκείνοις μόνοις ἐμμελε-
 τῶμεν τοῖς ἀναγνώμασιν, ἃ τὴν πρὸς ἀθανασίαν φέρουσιν ἡμῖν ἐπιδει-
 κνυσιν· ἄλλως γὰρ τὸ τῆς ζωῆς ὕδωρ, πρὸς ὃ καλεῖ ὁ λόγος, ἀπαντλή-
 σαι οὐ δυνήσομεθα. Τῆς παλαιᾶς οὖν καὶ τῆς νέας Διαθήκης διὰ παντὸς
 ἐρευνῶμεν τὰ λόγια· ἐν τούτοις γὰρ ὄντες εὐρήσομεν τὸ τε πρακτέον καὶ
 τὸ παραιτητέον, τὶ χρὴ πιστεῦναι καὶ ἀγαπᾶν καὶ ἐλπίζειν, ἵνα τῶν
 ἐκείθεν ἀποκειμένων ἀγαθῶν ἀξιοθῶμεν, τὰ τῆς γῆς ἐπὶ τῆς γῆς κατα-
 λείψαντες. Ἐν τούτοις ἐπιγνώσει τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα, ἐξ οὗ τὰ πάντα,
 τὸν Υἱόν, δι' οὗ τὰ πάντα, καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐν ᾧ γέγονε τὰ
 πάντα, καὶ τὰ τρία ταῦτα Θεὸν ἓνα, δόξαν μίαν, θεότητα μίαν, ὧν μάλ-
 λον πιστεύων κατανοήσεις ἢ κατανοῶν πιστεύσεις· ὅτι μέγα ἐστὶ πάντως
 τὸ τῆς ἁγίας Τριάδος μυστήριον πᾶσαν ὑπερβαῖνον ἀνθρωπίνην ἔννοιαν
 πίστει μόνῃ κατανοούμενον, ἧς ἄνευ οὐδεὶς ποτε μεταθήσεται πρὸς τὴν
 ζωὴν τὴν αἰώνιον. Ἀκούσωμεν δὲ ἐν Εὐαγγελίοις τοῦ Κυρίου λέγοντος
 πρὸς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα· αὕτη ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν
 μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. Ἴνα δὲ τῇ πί-
 στει καὶ ταῖς ἀρεταῖς ἐπιδῶμεν, μετὰ τοῦ Χριστοῦ διερχόμεθα διὰ τῶν
 σπορίμων τῶν Γραφῶν τίλλοντες τοὺς τῆς παλαιᾶς καὶ τῆς νέας
 στάχους, ἵνα δινηθῶμεν φαγεῖν τὸν ὑπὸ τὸ ἔλυτρον ἐγκεκρυμμένον σί-
 τον, ταῖς χερσὶ τοῦ πνευματικοῦ νοῦς τούτους διαθρύψωμεν εἰς φῶς ἐξά-
 γοντες πᾶν ὃ πιστεύομεν κεκρυφθῆναι ὑπὸ τὴν διπλῆν τοῦ γράμματος.
 Καὶ οὐδὲν ἔσται γλυκύτερον τῇ τῷ Θεῷ δοθείσῃ διανοίᾳ ἢ τὸ ἐπιγινώ-
 σκειν τὸν νοῦν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰ ἕτερόν τι παρὰ τὰ γεγραμμένα δη-
 λούντα λόγια κατανοεῖν. Γέγραπται δὲ τὴν τῶν ἀσταχῶν ταύτην διά-
 θρυσιν ἐν Σαββάτῳ γεγενῆσθαι τοῖς Ἀποστόλοις, διδάσκων ἡμᾶς ὁ Λό-
 γος μὴ οἶόν τε τὰ μυστικά καὶ ἄνω φέροντα καλῶς θεωρήσαι, μὴ πρό-
 τερον τῶν κοσμικῶν ὑπεραναβάντας φροντίδων καὶ πάντων ἔργων ἀπηλ-
 λαγμένους Σάββατον ἑορτάζειν καὶ ἀναπαύεσθαι. Ἡ γὰρ μέριμνα τοῦ
 αἰῶνος τούτου εἶργει τὸν ἀναγινώσκοντα καὶ ὁ διαλογισμὸς ἔνθεν κακεί-
 θεν τὴν διάνοιαν ἀποπλανῶν οὐ συγχωρεῖ καταλαβεῖν τὰ ἀναγινωσκό-
 μενα ἢ ἀκούόμενα, προσοχῆς δὲ χρεῖα τῷ κατανοῆσαι θέλοντι τὰ γρα-
 φόμενα καὶ ὧν ἐδιδάχθη μνημονεύειν. Μετὰ δὲ τὸ καταλαβεῖν τὰς μυ-
 στικὰς τοῦ πνεύματος ἐννοίας, τῷ φαινομένῳ τοῦ γράμματος κεκαλυμ-
 μένας, καὶ μετάγειν αὐτὰς ἢ εἰς τὴν τῆς ἐκκλησίας καινότητα ἢ τὴν
 τῆς ψυχῆς ὠφέλειαν, δεῖ σε ἔτι ὑψηλότερον ἀναβῆναι καὶ ἐρευνῆσαι τὰ
 ἀέθια καὶ ἐκ τῶν ὄρατῶν τὰ ἀόρατα καταμαθεῖν. Καὶ γὰρ τοῖς εἰς ὄρος
 ὑψηλὸν ἀναβάσι μαθηταῖς ὤφθη ὁ Κύριος οὐ καθ' ἣν μορφήν εἶωθε,

ἀλλὰ πολῶ ἐνδοξοτέραν, ὅτι ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. Τούτου τοῦ ὄρους ἔαν καὶ σὺ τῇ διανοίᾳ ἐπιδήσῃ, πρῶτον μὲν ὄψῃ τὸν Μωϋσῆν καὶ τὸν Ἥλιον τῷ Χριστῷ συλλαλοῦντας καὶ ἐπιγνώσῃ τὰς τελετὰς τοῦ νόμου καὶ τοὺς τῶν προφητῶν χρησμούς ἐν Χριστῷ πεπληρωσθαι καὶ μεγάλως ἡσθήσῃ τοιούτων μυστηρίων αὐτόπτης καταξιωθείς γενέσθαι, ὅθεν καὶ Πέτρος τῇ τοιαύτῃ θελχθεὶς θεωρίᾳ τῶν οὐρανίων ἐπελάθετο καὶ σκηνὰς ἐκεῖ πῆξασθαι ἐπεπόθησεν. Ἄλλὰ μήτε σὺ τῶν ταπεινοτέρων τούτων εὐφροσύνων ἐξελεθῆναι δυνήσῃ, ὡς ἀρπαγείς εἰς ὕψος γυμνῆν θεωρεῖν τὴν θεότητα, ἔαν μὴ καὶ σε ὡς τοὺς ἀποστόλους φωτεινῇ τοῦ ἁγίου Πνεύματος περιλάμψει νεφέλῃ καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς φωνὴ ἐνισχύσει καὶ ἡ δόξα τοῦ Υἱοῦ περιαστράψει Ὡς δὲ τῆς ἁγίας Τριάδος τῇ χάριτι ὑπὲρ πάσαν γενετὴν ἀνυψωθείς φύσιν οὐκέτι τὸν Μωϋσῆν καὶ τὸν Ἥλιον κατόψῃ, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον· αἱ τε γὰρ σικαὶ τῶν τύπων λήγουσι καὶ ἡ τῶν τὰ μέλλοντα προφητευόντων φωνὴ σιωπᾷ τοῦ φωτὸς τῆς ἀληθείας ἐκλάμψαντος καὶ τῶν μελλόντων ἤδη ἀποδάντων εἰς τέλος. Οὐκ ἄρα τῆς ἡμετέρας δυνάμεως, ἀλλὰ θείας ὄντως ἐστὶ βοήθειας τὸ τὸν ἀναγινώσκοντα κατὰ τὰ θεῖα νοεῖν μυστήρια καὶ τὴν ἡμετέραν διάνοιαν πρὸς Θεὸν ἐπαρθεῖσαν τῇ τῆς ὑπερουρανοῦ θεωρίας γλυκύτητι ἐνηδύεσθαι. Ἄλλὰ τοῦτο ἐκείνοις μόνοις συγκεχώρηται, οἱ οὕτω τὰς θείας διδούσας ὑπαναγινώσκουσιν ὡς μηδοτιεῦν τῆς τῶν ἁγίων Πατέρων ἐρμηνείας ἀφίστασθαι τὰς διαστρόφους παραιτούμενοι ἐννοίας, αἱ τῇ ἐκκλησίᾳ οὐ συναδούσι. Τοῖνον ἐν τοῖς θεαῖς ἀναγνώσμασι τοὺς καλοὺς ζῆτε μαργαρίτας, ἵνα μάθῃς τί ὁ νόμος ἐντέλλεται καὶ τί ἐξαγγέλουσιν οἱ προφῆται. Εὐρών δὲ τὸν πολυτίμον μαργαρίτην (ὅ ἐστι τὸ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον) πάσης ἄλλης προτίμα γραφῆς καὶ τούτου ἔχου, τοῦτον καταφίλει. Οὗτος ἔστω σοι καὶ θαδίζοντι ἐφόδιον καὶ ἀνακλινομένην ὁρῶσις καὶ καθεύδοντι προσκεφάλαιον καὶ τοῦ ὕπνου ἀνισταμένην ἔσοπτρον καὶ μηδέποτε τῶν χειρῶν σου ὁ εὐαγγελικὸς ἀποπιπτέτω νόμος ἢ τῆς μνήμης ἀπέστω. Ἐν τούτῳ εἰ μελετᾷς, πάντων καταφρονήσεις τῶν γῆινων δι' ἔρωτα οὐράνιον. Καὶ τοῦτό ἐστι τὸ πωλῆσαι· πάντα ὅσα ἔχεις ἐν τῇ παρουσίᾳ ζωῆ κακείνον ἀγοράσαι τὸν μαργαρίτην, ὅς τῇ τοῦ Χριστοῦ στίλβει συγκοινωνία καὶ τῇ τιμῇ τῆς ἀνθρωπίνης ἀπολυτρώσεως τιμᾶται. Καὶ πᾶν ὃ τὴν καινὴν περιέχει Διαθήκην εἰς τὸ Εὐαγγέλιον νομίζομεν ἀνήκειν. Μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου γούσιν καὶ τὰς ἐπιστολάς τοῦ Παύλου χρῆ ἀναγινώσκειν καὶ τῶν λοιπῶν Ἀποστόλων καὶ τὰς Πράξεις αὐτῶν τῷ Λουκᾷ συγγραφείσας καὶ τὴν τοῦ Ἰωάννου Ἀποκάλυψιν, ναὶ μὴν καὶ τὰς τῶν σοφῶν ἀνδρῶν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ὡς εὐσεβεῖς κεκυρωμένας.